
FOLKETINGET

Europaudvalget, Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgenes medlemmer
Dato: Den 1. februar 2017

Ref.: Christian Willer (5526)

Energiunionens Vinterpakke

Kommissionen har fremlagt Energiunionens Vinterpakke, der skal fremme energieffektivitet, vedvarende energi og gøre det indre energimarked mere sammenhængende. Vinterpakken indeholder otte lovgivningsforslag og to meddelelser. Folketinget skal senest den 8. marts 2017 tage stilling til, om fire lovforslag om et fremtidigt el-markedsdesign strider mod nærhedsprincippet.

Kommissionens såkaldte Vinterpakke blev offentliggjort den 30. november 2016. Pakken skal fremme energieffektivitet, brugen af vedvarende energi og gøre det indre energimarked mere sammenhængende.

Med pakken er størstedelen af Kommissionens udspil under Energiunionen nu præsenteret. Vinterpakken indeholder otte lovgivningsforslag og to meddelelser, som vil blive beskrevet enkeltvis i denne note. Disse lovforslag er:

1. En ændring af direktivet om vedvarende energi
2. En ændring af energieffektivitetsdirektivet
3. En ændring af bygningsdirektivet
4. Forslag til el-markedsdesign, der indeholder fire lovforslag
5. Et forslag til et forvaltningssystem for Energiunionen.

Centrale elementer i pakken

Med pakken foreslår Kommissionen en ændring af direktivet om energieffektivitet. Der er tale om en begrænset ændring af direktivet, men et væsentligt element er et nyt mål om 30 pct. forbedring af energieffektiviteten i 2030. Det skal være bindende på EU-niveau, men der foreslås ingen byrdefordeling mellem EU-landene.

Pakken indeholder også et forslag, der skal fremme energieffektivitet i bygninger. Bygninger spiller en stor rolle og udgør ifølge Kommissionen ca. 40 pct. af EU's samlede energiforbrug. Kommissionen vurderer, at ca. 75 pct. af bygningerne ikke er energieffektive.

Pakken indeholder også en ændring af direktivet om vedvarende energi. Her foreslås incitament, der skal sikre, at det fælles EU-mål om 27 pct. vedvarende energi i 2030 kan nås. Det drejer sig om virkemidler, der skal udbrede vedvarende energi på el-, varme-, køle- og transportområdet. Men forslaget har også en politik for bæredygtig biomasse, som skal gælde for 2020-2030.

Desuden indeholder pakken et lovgivningsudspil om et fremtidigt el-markedsdesign med i alt fire lovforslag. Målet er at fremme brugen af vedvarende energi på el-markedet, skabe øget integration af el-markederne og mere regionalt samarbejde.

Kommissionen har også præsenteret en meddelelse om "smart finansiering af smarte bygninger". Den skal fremme et velfungerende finansieringsmarked for investeringer i energieffektivitet, især med fokus på bygninger.

Til sidst indeholder pakken et udspil til et forvaltningssystem for Energiunionen. Her præsenteres et format for de nationale energi- og klimaplaner, der skal bidrage til, at landene i fællesskab når målene under Energiunionen.

Nedenfor beskrives lovgivningsforslagene mere detaljeret, mens noten slutes af med en beskrivelse af processen for nærhedstjek på forslagene om et el-markedsdesign. Men først til direktivet om vedvarende energi.

1) En ændring af direktivet om vedvarende energi

Direktivet skal understøtte de bindende mål for andelen af vedvarende energi i EU på minimum 27 pct. i 2030.¹ I el-sektoren indeholder forslaget desuden konkurrenceprincipper for, hvordan der tildeles støtte til vedvarende energi.

---

¹ Jf. KOM(2016)0767.

Dertil kommer et krav om åbning af støtte til el fra vedvarende energi for anlæg i andre medlemslande. Åbningen gælder for 10 pct. af landenes tildelte støtte i perioden 2021-2025 og 15 pct. i perioden 2026-2030. Der foreslås også et forbud mod at ændre på støttevilkår til et anlæg, der producerer vedvarende energi, hvis det påvirker projektet negativt.

På transportområdet skal hvert EU-land sikre, at der anvendes mindst 10 pct. vedvarende energi i transportsektoren i 2020. Dette overordnede mål føres ikke videre efter 2020, men der sættes nye 2030-mål for bestemte typer biobrændstoffer og nye grænser for fortrængning af drivhusgasser.

Der foreslås en ændring af strategien for fremme af en bæredygtig biomasse. Ved beregning af den enkelte medlemsstats forbrug af vedvarende energi kan bidraget fra biobrændstoffer,² som er produceret af fødevarer- eller foderafgrøder, maksimalt udgøre 7 pct. af energiforbruget til vej- og jernbanetransport i EU-landet. Maksimumsgrænsen reduceres til 3,8 pct. i 2030.³

2) En ændring af energieffektivitetsdirektivet

Det nuværende direktiv fastlægger kun EU's mål for energieffektivitet frem til 2020.⁴ Kommissionen foreslår derfor et 2030-mål, hvor det nuværende mål på 27 pct. forbedring af energieffektiviteten forhøjes til 30 pct. Samtidig foreslås det, at gøre målet bindende på EU-niveau. Kommissionen lægger også op til, at udvide landenes rapporteringsforpligtelser på energiforbrug i 2020 til også at inkludere energiforbrug i 2030.

Kommissionen skriver i sin konsekvensanalyse, at EU med de igangsatte tiltag kun kan opnå en reduktion af energiforbruget på 23,9 pct. i 2030, hvilket er under det nuværende mål på 27 pct. i 2030. Derfor mener Kommissionen, at det nødvendigt med nye tiltag. Europa-Parlamentet er i øvrigt fortalende for et mere ambitiøst mål for energieffektivitet på 40 pct. Dette er også er tilfældet for en række danske interesseorganisationer.⁵

Et andet væsentligt element i energieffektivitetsdirektivet er den såkaldte energispareforpligtelse. Her skal EU-landene hvert år opnå nye energibesparelser på 1,5 pct. af det endelige energiforbrug. Det nuværende direktiv udløber ved udgangen af 2020, men i nu foreslås en forlængelse til efter 2020.

---

² Det drejer sig også flydende biobrændsler og biomassebrændstoffer.

³ Dette sker efter en fastlagt gradvis reduktion. Avancerede biobrændstoffer og biogas, der er baseret på råvarer, skal udgøre mindst 0,5 pct. i 2021 og stige til mindst 3,6 pct. af de 6,8 pct. brændstoffer med vedvarende energi i 2030 efter en fast gradvis stigning.

⁴ Jf. KOM(2016)0761.

⁵ Jf. regeringens grund- og nærhedsnotat om energieffektivitet; KOM(2016)0761 Bilag 1.

3) En ændring af bygningsdirektivet

Formålet med forslaget er at fremme energirenoveringer af eksisterende bygninger. Det skal bidrage til EU's målsætninger for energieffektivitet i 2030.⁶

Forslaget skal integrere de langsigtede strategier for renovering af bygninger, som tidligere lå i energieffektivitetsdirektivet. Samtidig ser Kommissionen gerne, at der mobiliseres finansiering, mens bygningsmassens CO₂-udledning frem til 2050 nedbringes. Mobiliseringen skal primært ske gennem Den Europæiske Investeringsfond (EFSI).

Kommissionen foreslår desuden, at nye bygninger til beboelse og bygninger til beboelse, der undergår en større renovering, skal udstyres med kabler til el-biler.⁷ Som nyt alternativ til en eftersynsordning kan landene stille krav om såkaldte bygningsautomatisering- og kontrolsystemer (IKT) i erhvervsbygninger. Det skal bruges til at overvåge og styre bygningernes energiforbrug. Dette krav vil også gælde for bygninger til beboelse med et større energiforbrug.⁸

4) Forslag til el-markedsdesign

Med Vinterpakken præsenterede Kommissionen fire lovgivningsforslag, der alle skal fremme et mere effektivt el-markedsdesign. Disse forslag er:

- A) Forordningen for det indre marked for elektricitet⁹
- B) Forordningen om beredskab i elsektoren¹⁰
- C) Direktivet om fælles regler for det indre marked for elektricitet¹¹
- D) Forordningen om et EU-agentur og samarbejde mellem myndighederne.¹²

Disse forslag, som er udtaget til såkaldt nærhedstjek af Europaudvalget, bliver gennemgået nedenfor.

A) Forordningen for det indre marked for elektricitet

Denne forordning skal fremme principper for et indre el-marked, som gør det muligt i højere grad at integrere vedvarende energi i det europæiske el-system. Desuden skal forslaget fastsætte regler for handel med el på tværs af landegrænserne og højne forsyningssikkerheden for el.

---

⁶ Jf. KOM(2016)0765.

⁷ SMV'er og offentlige bygninger kan undtages, hvis de er omfattet af direktivet om alternative brændstoffer; jf. direktiv 2014/94/EU om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer.

⁸ På mere end 100 kW.

⁹ KOM(2016)0861.

¹⁰ KOM(2016)0862.

¹¹ KOM(2016)0864.

¹² KOM(2016)0863

Markedsreglerne skal sikre, at elektriciteten kan afsættes der, hvor efterspørgslen på tværs af grænserne er størst. Det væsentligste indhold er:

- Prisregulering på engrosmarkedet fjernes ved at overføre et større økonomisk ansvar til VE-anlæg for de omkostninger, de påfører el-systemet, herunder omkostninger til at balancere produktion og forbrug
- Fremme en bedre udnyttelse af det europæiske transmissionsnet ved en priszoneinddeling i el-markedet, tilpasning af regler for grænseoverskridende handel, håndtering af flaskehalse m.v.
- Sikring af kapacitet på tværs af Europa, uden at national produktionskapacitet sker på bekostning af markedsaktører i andre EU-lande
- Styrket regionalt samarbejde om drift af det europæiske transmissionsnet ved oprettelse af regionale driftscentre (såkaldte ROCs)
- Oprettelse af en sammenslutning af distributionsselskaber i EU.

B) Forordning om beredskab i elsektoren

Forslaget skal bidrage til at sikre el-forsyningssikkerheden i krisesituationer, som ofte har konsekvenser på tværs af landegrænser. Det væsentligste indhold er:

- Regional koordinering, fælles regler og standardisering af den nationale beredskabsplanlægning
- Regionale risikoanalyser som grundlag for EU-landenes beredskabsplanlægning, der skal indeholde både en national og en regional del
- Udpegning af en myndighed, der skal varetage beredskabsplanerne
- Regionale planer for at nedbringe forbruget, når der er el-mangel

C) Direktivet om det indre marked for el

Forslaget skal ifølge Kommissionen sikre, at EU-landene indfører markedsregler, der fremmer et fleksibelt indre el-marked, hvor forbrugerne spiller en større rolle. Det væsentligste indhold i forslaget er, at der stilles krav om:

- Regler, som skal fremme markedsbaseret prisdannelse, herunder ved at udfase regulerede priser for el-forbrugerne¹³
- At forbrugere har ret til at skifte el-selskab
- At sikre udrulning af fjernaflæste timemålere til alle forbrugere
- At definere energifattigdom og rapportere til Kommissionen om dette

---

¹³ Landene kan fastholde eller implementere foranstaltninger, der beskytter særlige udsatte husholdninger i en begrænset periode efter direktivets ikrafttræden.

- At udarbejde regulering, der tilskynder distributionsselskaber (DSO'er) til effektiv drift af distributionsnettet¹⁴
- At transmissionsselskaber (TSO'er) skal købe ydelser fra markedsaktører, og ikke må eje lagringsfaciliteter, der leverer systemydelser.

D) Forordningen om EU-agenturet ACER

Forslaget vil ifølge Kommissionen centralisere europæiske beslutningsprocedurer blandt de energiregulerende myndigheder. Det er i Danmark Energitilsynet. Desuden styrkes beføjelserne for EU's Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndighederne (ACER).¹⁵ Det væsentligste indhold for ACER er:

- Får direkte kompetence til at godkende vilkår og betingelser, der er udarbejdet gennem netværksregler og guidelines
- Afgørelser skal kunne træffes med absolut flertal i stedet for kvalificeret flertal, som der kræves i dag
- Kan udarbejde henstillinger og udtalelser på eget initiativ
- Får tilsynskompetence over regionale driftscentre (ROCs), der skal koordinere drift af el-systemerne på tværs af landegrænser.¹⁶

5) Et forvaltningssystem for Energiunionen

Det sidste lovgivningsforslag er udspillet til et forvaltningssystem for Energiunionen, som indeholder et format for de nationale energi- og klimaplaner.¹⁷

EU-landene skal udarbejde færdige nationale energi- og klimaplaner for 2021-2030. Det skal ske senest januar 2019, hvorefter der udarbejdes en opdateret plan hvert tiende år.¹⁸ Landene skal udarbejde statusrapporter for implementeringen af de nationale planer, og Kommissionen har også foreslået instrumenter til at overvåge, at planerne overholdes.

Overholder forslagene nærhedsprincippet?

Folketinget skal i forbindelse med nærhedstjekket tage stilling til, om de områder, der behandles i de fire lovforslag, der berører et styrket el-markedsdesign, bedst reguleres på EU-niveau eller nationalt.

---

¹⁴ DSO'er skal udarbejde en netudviklingsplan, der indeholder planlagte investeringer over de kommende fem til ti år.

¹⁵ Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) blev oprettet i 2011 med det formål at bistå nationale energireguleringsmyndigheder ift. håndtering af grænseoverskridende problemstillinger på el-markedet. ACER har i dag primært mulighed for at håndtere grænseoverskridende problemstillinger via juridisk ikke-bindende henstillinger og udtalelser og har i dag kun begrænsede beslutningsbeføjelser.

¹⁶ Jf. forslag til forordning om det indre marked for elektricitet; KOM(2016)0861.

¹⁷ Jf. KOM(2016)0759.

¹⁸ Et udkast skal ifølge forslaget leveres senest januar 2018.

Hvis Folketinget finder, at dette område bedst reguleres på nationalt niveau, og at forslaget dermed strider mod nærhedsprincippet, skal Folketinget sende en såkaldt begrundet udtalelse til Kommissionen. Fristen udløber **den 8. marts 2017**.

Folketinget har også mulighed for at afgive bemærkninger til forslagets politiske indhold over for Kommissionen. Her gælder ingen tidsfrist.